

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Přírodovědecká fakulta

katedra sociální geografie a regionálního rozvoje
Albertov 6, 128 43 Praha 2

Oponentský posudek diplomové práce Filipa Ryanta

Krajina jihočeského pohraničí: vývoj jejího využití a komparace krajinného dědictví (případová studie vybraných katastrů na Novohradsku)

Diplomová práce Filipa Ryanta v sobě propojuje kvalitativní a kvantitativní výzkum krajiny a právě v synergii dvou různých přístupů ke zkoumání krajiny lze spatřovat její hlavní přínos. Autorův výzkum byl situován do oblasti jihočeského pohraničí a rozvinul jeho předchozí studii, jež byla náplní bakalářské práce.

Vysokou předností celé práce je její grafická i stylistická úprava. Je zřejmé, že autor má značný cit pro čtivou kompozici textu. Správně si v úvodu uvědomuje komplexitu kvalitativního výzkumu krajiny a úzký vztah mezi vnímáním krajiny a pocitem sounáležitosti s určitým místem v krajině – identitou. Ačkoli se autor oprostil od často zbytečně zdlouhavého výčtu prací a studií, jež obdobnou tematikou zabývaly, je zřejmé, že se v dané problematice orientuje a je seznámen s podobou současného (i minulého) výzkumu krajiny a pohledu na ni. Možná by bylo na místě nevěnovat se v úvodu problematice regionální identity, neboť její výzkum nebyl a priori cílem autora a tuto část bych spíše posunul do závěrečné diskuze. Navíc během několika úvodních kapitol hovoří autor o kvantitativním výzkumu krajiny, kvalitativním pohledu na krajinu a přidává i regionální identitu... Úvodní pasáž pak zanechává dojem jisté roztěkanosti, tematické roztříštěnosti a nejednoznačnosti směru výzkumu.

Naštěstí v úvodu formulované cíle jasně ukazují, jakým se autor vydal směrem, osobně je považuji za velmi zajímavé (především cíle 3–5) a přiznám se, že po jejich přečtení jsem se těšil na autorova zjištění. Bohužel následuje část práce, kterou bych označil za podprůměrnou – a to kvalitativní výzkum změn krajiny. Autor zde do značné míry opakuje výsledky svého předchozího výzkumu, nepřináší mnoho nových zjištění, grafy mají nevhodně zvolenou barevnou škálu (zelená orná půda, hnědá lesy), pro podobný výstup volí autor „designově“ odlišné typy grafů (obr. 6 vs. obr. 21). Navíc je celá tato pasáž až zbytečně upovídána. Celý text po stranu 82, bych zkrátil maximálně na třetinu délky a použil ho spíše jako stručné seznámení s procesy a změnami krajiny jihočeského pohraničí. Většinu obrázků této části bych přesunul do příloh, nemluvě o nízké kvalitě některých z nich (např. obr. 20).

Naprosto odlišnou podobu má následující část, kde nás Filip Ryant seznamuje s výsledky kvalitativního výzkumu. Osobně považuji tuto část práce za velmi hodnotnou, navíc se k ní váže řada obrázků, jež jsou v přílohové části, ale jistě by si zasloužily být umístěny v části výsledkové.

Krajina je v této části sledována/hodnocena z třech různých úhlů pohledů. Nejprve nám krajinu/obraz krajiny zvolených katastrálních území předkládá sám autor – vědec. Vyzdvihuje v krajině určité prvky, které jsou dle jeho názoru důležité či hodnotné, ať už pro svůj kulturní odkaz či přírodní hodnotu. Poté svůj pohled na krajinu prezentují rekreanti, tedy lidé, kteří do zvolené krajiny dojíždí, ale nežijí v ní. Posledními, kdo se vyjadřuje ke krajině, jsou její obyvatelé – usedlíci. Je zajímavé sledovat různé hodnotové prvky a různý vztah ke krajině, kteří tito různí lidé mají. Zajímavé výstupy poskytly i rozhovory s lidmi z osady, která měla delší kontinuitu osídlení vs. rozhovory s lidmi z po válce dosídlených lokalit. Není mi zcela zřejmé, zda se autor setkal i s lidmi, kteří se o krajinu starají –

zemědělci? Může proto autor sdělit zda s nimi hovořil? Zajímal se například, zda existuje v místní komunitě snaha o obnovení některých krajinných prvků – božích muk, alejí apod.??? Prosím o doplnění.

V diskuzi ani v závěru se autor naštěstí nevrací ke kvalitativnímu hodnocení změn krajiny, ale kriticky pohlíží na výsledky řízených rozhovorů, hodnotí, do jaké míry se mu podařilo naplnit vytčené cíle a zda výsledky korelovaly s předpoklady – hypotézami.

Práci nejvíce ublížila střední pasáž, pokud od této slabší části odhlédneme, tak se jedná o práci kvalitní a využitelnou do budoucna. S pomocí dostupných pramenů umíme celkem snadno hodnotit vývoj a změny krajiny. Ovšem poněkud složitější je to s naším pohledem na krajinu, který se také vyvíjí, a tak víme velmi málo o tom, jak bylo pohlíženo na krajinu před 50, 100 lety. Bude jistě zajímavé se k výsledkům Filipa Ryanta vrátit za 10 let a zabývat se tím, jak se změnil pohled obyvatel zvolených území na krajinu kolem jejich domovů či chalup.

Doporučuji posuzovanou práci k obhajobě a k přijetí zkušební komisí.

V Praze, 10. září 2010

Navrhované hodnocení: 2(-3)

Mgr. Robin Rašín